

A Világ Legelekelőbb Kézimunkája: A Sárközi Himzés

Ha a magyar néphimzések fiomságát, előkelőségét, változatoságát bizonyítanom kellene, egy sárközi "főkötőt" bemutatásával elérném célomat.

A sárközi főkötőt — akár szabott-, vagy parittyafőkötőt legyen az — finom, fekete alapanyagot főként fehér fonálal készült formában, gazdag remekel egy nép csodás képzeletének, művészi találékonyságának, rendkívül változatosnak, díszítőanyagként felhasználható virág formákkal és technikailag egyszerűen. A változó öltésnek szokatlan, csipkészerű gazdagságot adnak az éfajta kézimunkának. Minden elem (mottó) nemcsak alakjában más, hanem elhelyezkedésében is különböző.

Válkendő, sál jó anyagban a sárközi főkötők mintáinak hamisítatlan alkalmazásával kifogástalan —soha meg nem unható darabja — egy csinosan öltözött nő ruhájának.

Az említették kívül azért is remekel a himzésnek ezek a sárközi főkötők, mert díszük formai felépítése a legmagasabb, vagy legkényesebb művészi szabályt, igényt vagy ízlést is kielégítik.

Nagyszerű tömegelosztás látható a darabokban. Az aranyos elrendezések azonban korántsem merevek. A nép ötlete sokkal elevenebb művészi törekvések, semhogy a mezei unalmaságába beleborjódják. Azért a minták sohasem annyira kimerítettek, mint az esetleg ritmikus ismétlődő részek sohasem annyira egyformák, hogy unalmasnak lennének.

Egy-egy ismert típus minden példányában egyéni változatok fedezhetők fel, ami a kézimunkázó magyar asszonyok művészi érzékét és egyéniségét dicséri.

A népművészet élő erőforrás, ami hivatását még nem töltötte be. Hatását még nem fejtette ki, sem a magyar iparművészetre.

De hogy a sárközi főkötőkön, maradjunk, vannak ezek mintái között olyan művészi-egységet adó csoportok, amelyek minden változtatás nélkül felhasználhatók, modern, színes fehérművek dísz képen. Csoportok, vagy egész minták változatlan felhasználásával a nek L. 4. társulat (ridikült) névjegytárcát csinálnak ma már a Sárközben maguk a népművészet művelői. Alapanyaguk nem a fekete sűrű szitászövet, hanem a jó magyar "crepe de Chine".

Ha finom a fekete és fehér együtt min: színelentés is ha elfogadjuk a mindenki által elfogadott megátározást, hogy a sötétség, a misztikum és a tisztaság, ártatlanság jelképe és együtt finom hatást keltenek, akkor százszor is finomnak és szépnek kell élmernünk azt a kézimunkát, amelyen a ké: színvétel játéka hozza a legnemesebb művészi ötlethez kapcsolódik.

Válkendő, sál jó anyagban a sárközi főkötők mintáinak hamisítatlan alkalmazásával kifogástalan —soha meg nem unható darabja — egy csinosan öltözött nő ruhájának.

Magyar asszonyok, magyar lányok! Gondolkozzunk e fölött! Aki nem tudná a mintákat egyenesen a Sárközben beszerezni, a saját örmére maga is készíthet szebbnél szebb munkákat az ősmagyar formák e remek változatából. A budapesti Nő-ípariskola kiadásában "Muskátlí" címen megjelenő kézimunkakönyv szívesen szolgál —centekért! — a sárközi mintákat és a munkák elkészítését ismertető számokkal, melyeket utólagos fizetésre is megrendelhet a "Kanadai Magyar Ujság" által.

Mrs. Szellay

FÉLTÉKENYSÉG

A bíró: Most mesélje el, hogyan nyitotta fel ezt a páncélszekrényt?

A betörő: Lehetetlen! Ezt csak zárt tárgyalás keretében mondhatom el, mivel a hallgatóság sorában több versenytársam is helyet foglalt!

FUT A HÖS IRTA JÁNOSSY MARGIT

Óriási csetepaté hangzott oda kintről. — Eljnye, mi az már megint? — tette le az öklürelét az újságra Káldi nagyszonyos és felkapva kis ébenbotját, kisetett.

A nyári konyha előtt az ajtóban pedig Trézsi mint elszabadult furia viscogott: — Elpusztul a szemem elől, te kelekötya, te! Még mindig itt vagy te csufás?! — Trézsi a levegőbe emelte sulyos karját, de Juon, a rumán kertészlegény félreugrott, kis hujja, hogy bele nem szaladt a haragosan odasielő asszony karjába.

— Már megint mit művelt ez a fajánk? Micsoda zenebona ez? — Trézsiből méltatlankodva zuhogott ki a szó: — Mán nem bírom tovább! Juontól megest nem maradhat az ember. Nincs egy nyikkanásom, hogy ne a szoknyám után lesse. Ma pedig ... hogy vinné el az ördög, feleségül kért ... feleségül engem, ez a ... — Ugy nézett Juonra, hogy az ijedten retrált és el is lépett volna egyszerre, de a nagyszonyos bujta kampóját beleakasztotta a legény mellényébe, megállította.

— Hóhó! Előbb beszédem lesz veled! — Agyon kellene lútni a rusnyát, addig ugyesem lesz nyugalom! Tekergő, asszonybolond, még az ablakon is belesegétek caka — kiáltott uból Trézsi.

— Vess magadra! Miért hergettél, miért bízattad? — szölt Káldiné. — Tudhatod hogy milyen, mégis kacarászál vele.

Mirevaló volt a virágokat is elfogadni tőle, mi?

— A virágokat — ájuldozott Trézsi — a virágokat? Hát azt nem János küldte odaátul?

— Ó, te istentelen, te gazember! — Trézsi, majd hirtelen odaugrott Juonhoz, s mielőtt az észbekapott volna, olyat tenyereit rá jobbról-balról, hogy csak úgy csattant.

— Nesze neked virág! Nesze szerelem! Ha még egyszer a szemem elé kerülés, leforrázlak! — Az utolsó szó már vad sírásba fulladt. Szegény szakácsnő szíve sehogy sem bírta a csalódás nagy fájdalomát könnyek nélkül túrni. Hát nem a János kedveskedett nagy titkos virágokkal, hanem ez? Ó, ó ...

— Ne bömbölj — kiáltott rá Káldiné, — inkább indul a dogdorra!

— Te pedig—fordult a megpofozott lánykérőhöz, — holnap szőlőmunkára mégy. De ha panaszt hallok rád, a szemem elő ne kerülj.

— Hogy mennyi bajom van ezzel a kótyával, az már sok — sóhajtott — de ha még egyszer ha még egyszer — fogadkozik — elbánok vele. Am azért leg-többször elmézte Juon gyengéjét mert becsületes volt, értett a munkához is, ha éppen nem boldogult meg. Egészben véve, szörnyű volt hőrühorgas alakjával, amelyen úgy litygett a ruha, mint a buzatáblán levő madárjérszón.

Ugyancsak utálta a szőlőmunkát Juon. A folytonos haladozás, meggyás, odakint a szőlőben, és parancs, parancs. Menni kellett, még pedig azonnal, mert az asszony ha érti is a

Munkás

JÓL FIZETETT MUNKÁT RELIEF HELYETT — OT NAPOS MUNKANAPOT, HET ÓRAS MUNKANAPOT A KIHASZNÁLÁS BONTÉSETEL — MUNKÁS-KEP-VISELŐKET OTTAWA-BAI

20 CENTET fizet csak az ott-tawai kormány a munkanélküli táborokba tömörített nőtlen embereknek naponta zsebpénz gyanánt. Bennett Ottawába való visszakeresésével döntött így a minisztertanács, mely egyttal elhatározta, hogy 60 centet fizet naponként a Trans-Canada országon és 50 centet a tartományi országonak dolgozóknak. A munkanélküli táborokba orvosi bizonyítvány alapján ki nem küldhetők ellátási költségek csak a félélt váltalta az államkincstár.

GYÖZÖTT Anglia Fulham választókerületében a munkáspárt jelöltje a konzervatív ellenjelölt fölött, még pedig közel ötezer szavattal. A halálózás folytan megüresedett kerület munkáspárti állásfoglalását jó jelek tartják az angol munkásság politikai előretérésének hível.

VER FOLYT Madridban, Spanyolország fővárosában, midőn a piketelők leshelyükből sortűzet adtak a munkájakat folytató tegelevetőkre. Midőn megtudták, hogy a sztrájk ellen állást foglalt egyik munkás nem sebesült meg, az esti félhomályban távolról követők és az otthona ajtajában várakozó felesége és gyermekei szemelattára lötték agyon.

ELVESZTETTÉK a prérítományok az ottawai kormány-nal szemben támasztott azon követeléseiket, hogy vállalja teljesen a nőtlen munkanélküliek ellátását és intézkedjék egyégesen ebben a régóta halogott kérdésben. Bár a tartományi kormányok semmiféle értesítést nem kaptak a fővárosból, a fentebb körvonalozott minisztertanács határozat értelméből kiderült, hogy Ottawa ezentul is a tartományokra hárítja a munkanélküliek eltartási gondjainak nagyobbik hányadát.

AZ ÉPÍTŐ-IPARI munkások budapesti szakszervezetük után a következő követelést támasztották a magyar építési vállalkozókkal szemben: 1. Negyvennyolc óras munkahét biztosítása. 2. nyolcvan filléres és egy

Ujság

A MUNKANÉLKÜLI BAL ESETI-S ÖREGKORI BIZTOSÍTÁS ORSZAGOS KITERJESZÉSE — A KÖZÖZEMEK SZÖVEGZETEKKE ALAKÍTÁSÁT — AZ USZORA KIIRTASÁTI

6,500 EMBER talál egy-két hét során a kanadai munkanélküli táborokba elhelyezést, mint Ottawából jelentik. Egyedül Ontarió északnyugati vidékén, az English folyó és Kenora között 28 táborban 3,200 ember dolgozik, míg a prérin különösen Albertában a Calgarytól és Edmontontól nyugatra levő táborok bővítésén fáradoznak. British Columbia Kootenay kerületének utáptérséinél 750-től 1,250 főre emelik hamarosan a munkáslétszámot.

ÓHÁZAI szobafestők az eddigi munkabéreknél 35 százalékkal magasabb követeléssel álltak elő és felszólították az ipar-terület vezetőit, hogy döntsön a bérmegszabalon ügyében, mert ellenkező esetben abbahagyják a munkát. A szobafestő ipar-terület az új bérkövetelést a mai gazdasági viszonyok között teljesíthetetlennek találta. A 35 százalékos béremelést a mesterek nem bírnák el, már csak azért sem mert nincs munkájuk.

WINNIPEG, Man. A Nőszövetség népszerű kézimunkaestét tovább folytatja. November 1-én, a hónap első szerdáján rendszeresített közgyűléssel kapcsolatban is megtartja a kézimunka-összejevetelt a Main street 298 szám alatti, Zimmerman-féle tereben. A jövő szerdán este 8 órakor tartandó gyűlésen tehát azokat is szívesen látják, akik nem tagjai a Nőszövetségnek, de szeretnek kézimunkázni.

Ugyancsak feleleveníti a Nőszövetség a tea-estélyeket. Az idén az első alkalommal egy régi tag vendégelte meg a szép számmal összegyűlteket, kik között erdélyi szász asszonyok is megjelentek. A jövő szerdai összejövetelen is szolgálnak fel teát a vendéglátó asszonyok.

élni. Kiért? Ugyannyira kesergett, hogy tőkeletesen kibírhatalatlan lett a helyzet. Sehol hasznát venni nem lehetett. A virággyasokat elleppte a gyom, az utaknak szakállá nőtt és kőbor kutyák szerenádóztak a kert végében. Juon semmivel nem tördött. Egyetlen ténykedése az volt, hogy a halál válfajait tanulmányozta. Hol a késeket vizitálta, melyik élesebb, hol a fák ágait mustrálgatta, melyikre huza fel magát.

Munkaadó asszonya csak nézte, de már torkig volt vele. — Megmutatom, hogy ma utoljára komázik a halállal! — mondotta a máris kiáltott: — Hé Juon! Gyere csak elé, beszédem van veled!

A legény, ahányszor Káldiné maga elé citálta, mindig idegso-kot érzett a té:ében. Megállt, reszkető inakkal most is, de a lehetőségig kifeszített derékka-lal, mint hatványozott Góllát a kis Dávid előtt.

A piciny Káldiné mégis tulmagasodott a sovány embertorony fölött.

— Hallom, Juon, hogy halni akarsz. Az élet mitsem ér neked.

— Ó, Duamne, igaz a te szó. Juonnak nem kell élet, ha senki nem szereti. Én meghalni akar mindjárt e perc ...

— És csakugyan meg akarsz halni?

— Dáre ám spussz! — ütött a mellére. Én meghalni, de nincs puska.

— Ugy? Csak egy puskán mulk? Hiszen azon könnyen segíthetünk fiam — villant meg szeme az asszonynak, aztán odament a szekreterhez és kiveti belőle egy pisztolyt.

TUDOMÁNY

EGYESTEK borzalmos össze ütközéséről adnak számot a csillagászok. Mig a Földön nagyarányú rengések s viharok alakjában jelentek meg a természeti csapások, odafenn a világűrben sem ment minden simán a közelmúltban. Egy üstökös pályájáról letérve, irtozatos sebességgel nekiütődött a gyűrűjéről híres Saturnus bolygónak s a szó szoros értelmében darabokra mállott annak égő testén. Az égi katasztrófa óta a Saturnus felületén egy körülbélül 8,000 mérföld átmérőjű folt látható, ami arra enged következtetni, hogy az üstökös akkora lehetett, mint maga a Föld.

100 FOK hideget mértek a kanadai meteorológiai intézet Calgaryból felbocsátott légkömbjébe a bennük elhelyezett hőmérők segítségével. Az úgynevezett ballonok hét mérföld magasságra is felemelkedtek, de csak néhány érkezett vissza a földre a 22 közül vagy legalábbis nem sikerült rájuk találni. Az előkerült kísérleti légkömbök hőmérői 87-100 fok körüli hidegről tettek tanuságot, tehát "odafenn" már javában áll a tél.

AZ ORVOSOK megtalálták a spanyol influenza kórokozóját. Három tudós a millihéli állambel-ll orvosi laboratóriumban dolgozott hosszú időn át ezen a nagy munkán. Nyolc kísérleti beteg-gargalizáltatták és a kikö-pött vízből tenyésztették ki az influenza kórokozóját. Ezt az anyagot eljuttatták menyétek szervezetébe. A menyétek valamennyien megkapták az influenza-t és az 5 virükből készült szérum beoltásával sikerült is több halálos betegget megmenteni.

MARCONI, az olasz rádió-kutató örvid sugarakkal folytatott kísérletet ismét megkezdte és az úgynevezett ultrarövid hullámok használhatóságát igyekszik felderíteni. Készülékét, amely eddig a Róma melletti Albani hegyekben volt felszerelve, Sardinia szigetére szállította, hogy kedvezőbb levegő-elektromossági viszonyok között folytathassa munkáját.

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

TABER, Alberta Magyar völegény angol meynyasszony vezetett oltár elé fényes lakodalm keretében, midőn Urbán Ferenc régi-kanadás honfitársunk Imre nevű fia örök hűséget esküdött a kanadai szülötésű Fenton Helénnek. Az ö-römszüllők mindannyian Taber környéki gazdák s így a magyar és angol ismerősök nagy számmal vettek részt a családi ünnepségen. Még Lethbríderől, Wrenthamból, Bow Riverről és

Nemzeti emlékeinknek hódolt Magyar-Montreal

Montreal összmagyarsága felekezeti különbség nélkül, lélek-emelő ünnepéssel adózott az 1848-49-iki szabadságharc vértanú és a közemult világháború hősi halálát halt magyarjai emlékének. Okt. 8-ikán a "Hungária Társadalmi Egyesület" és a katolikus, református és evangélikus egyházakkal, valamint a "Petőfi Dalárda", "Székely Otthon", "Bethlen Kata Nőegylet" s a "Kath. Központ" tagságának közreműködésével igazán nagy-szabású hazafias ünnepély rendezett a LaFontaine hallban.

Az ünnepély egyes számtát Dr. Jónás Miklós, a "Hungária" alelnöke vállalta, kinek felszólítására mély áhítattal énekelte el a közönség minden magyar imáját, a Himnuszt. Körvetlenül ez után Vaczek Lajos főkonzultási főigazgató tartotta meg negy-szabású megnyitó beszédét. Az alkalmi vonatkozások kitűnő és mindenkre nagy hatást keltő összefoglalása közben hangzott fel Horosnyl bandájának tolmácsolásában a "Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország" oly sokak szeméből könnyt fakasztó dallama ...

Vaczek főigazgató mély benyomást keltő szavai végeztével a szülőháza iránti szeretet ápolására buzdította a LaFontaine nagytermet zsufolásig megtöltő közönséget, mely óriási taps-viharral tett fogadalmat a szónok felszólítása mellett.

Következő számként Dr. Jónás Miklósné vezetése mellett a "Bethlen Kata Nőegylet" énekkara részesítette kellemes meglepetésben a hallgatóságot. Az élvezetes előadásban bemutatott szebbnél szebb magyar dalokkal annyira lenyűgözték a közönséget, hogy a szünni nem akart tapsviharnak engedve többször meg kellett ismételnök számúkat. Megérdemelték a sikert a fejlődést mutató, élvezetes szereplés!

Sziágyi János szavaltta el ezután tele tüzzel a "Szellemek legyarság egységesen kitart a magyar alatt nyögő székely véreink siralma mindenkit meghagott. Montreal magyar evangélikus lelkesze, Székely Károly mutatkozott ezután az ünnepi beszéd keretében és a szabadságharc vértanuinak életében kimagasló szerepet játszó vallá-

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

TABER, Alberta Magyar völegény angol meynyasszony vezetett oltár elé fényes lakodalm keretében, midőn Urbán Ferenc régi-kanadás honfitársunk Imre nevű fia örök hűséget esküdött a kanadai szülötésű Fenton Helénnek. Az ö-römszüllők mindannyian Taber környéki gazdák s így a magyar és angol ismerősök nagy számmal vettek részt a családi ünnepségen. Még Lethbríderől, Wrenthamból, Bow Riverről és

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

TABER, Alberta Magyar völegény angol meynyasszony vezetett oltár elé fényes lakodalm keretében, midőn Urbán Ferenc régi-kanadás honfitársunk Imre nevű fia örök hűséget esküdött a kanadai szülötésű Fenton Helénnek. Az ö-römszüllők mindannyian Taber környéki gazdák s így a magyar és angol ismerősök nagy számmal vettek részt a családi ünnepségen. Még Lethbríderől, Wrenthamból, Bow Riverről és

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

WINNIPEG, Man. A Reformáció évfordulójának megünneplése alkalmából október 29.-én, vasárnap úgy délelőtt, mint délután ünnepélyes alkalmi istentiszteletet tart, 31.-én, kedden este 8 órakor pedig a Point Douglas templom alsó helyiségében gyönyörű színes képekben tettett előadást tart a Ref. Egyház. Előadás után a Protestáns Nőegylet tagjai teát és süteményeket szolgálnak fel. Mindenkit szíves szeretettel meghív és elvár a Rendezőség.

SIRDAR, B. C.

Szomorú temetés ment végbe ezen a british-columbail kis telepen, ahol magyar csak nagy ritkán fordul meg. Rohács Gé-záné, ki évek óta Saskatchewanban lakott, október 14-ikén örök álomra hunyta le szemét. Hosszas szenvedéstől váltotta meg a szegény magyar asszonyt a halál. A hó 16-ikán nagy számu angol részvéte kísérte utolsó útjára. Legyen számára könnyű az uhaza földje!

TAMÁS W. A SZELLEMI TAPLALÉK FÉLGYÖGYULAST JELENTHET A BETEGNEK — KÉRJE KÖRHÁZBA KERÜLT ISMERŐSEI RÉSZÉRE A "KANADAI MAGYAR UJSÁG"-OT

Mindég reménykedjen, még akkor is, ha más orvosság nem segít. Oly egyszerű, régóta kipróbált gyógyfű-készítmény, mely ezreknek jót tett, mint a Forni-féle Alpenkräuter. A javulás útjára vezet. Miért ne használja Önk? Abszolút biztonságos. Nem tartalmaz ártalmas anyagokat. A család minden tagjának jó. Kiváratra ingyen küldjük Önk felfedezésének érdekében történetét, egyéb tudósítást és valódi bizonyítványokat. Ez a híres gyógyfű-orvosság nem kapható gyógyszertárakban. Különleges ágyonok szállítják. Írjon DR. PETER FAHRNEY & SONS CO. 2501 Washington Blvd., Chicago, Illinois. Válmintesen szállítva Kanadába.